

แผนแม่บท

14

ศักยภาพการกีฬา

“มุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการบนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬามีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมความเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ”

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ บนฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจ สร้างความสามัคคี โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ คนไทยมีสุขภาพดีขึ้นมีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา ทั้งนี้แผนแม่บทฯ สนับสนุนการบรรลุผลสัมฤทธิ์การพัฒนาตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายคนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อ และสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

140001

คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

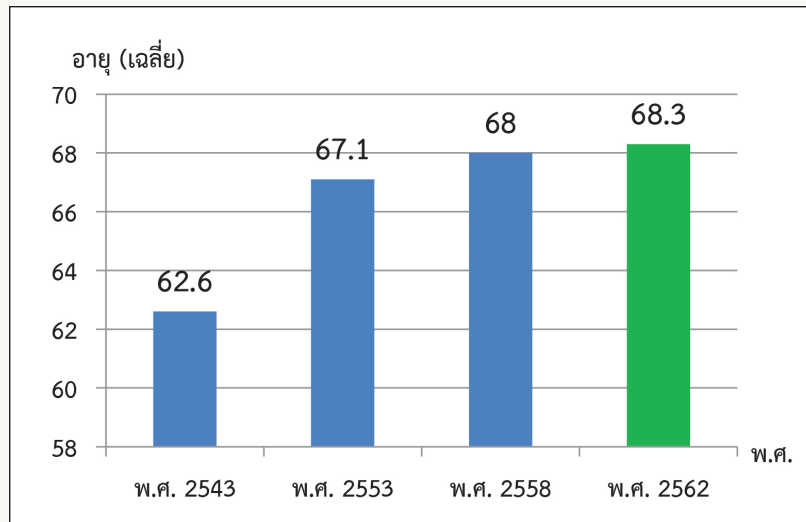

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี

- **สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565** พิจารณาจากข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี ที่จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดใน พ.ศ. 2562 พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของประชากรประเทศไทยอยู่ที่ 68.3 ปี ซึ่งบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2565 ที่ 68 ปี เมื่อพิจารณาจำแนกอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีตามเพศ พบว่า ประชากรไทยเพศหญิงอายุคาดเฉลี่ยอยู่ที่ 70.6 ปี ในขณะที่ประชากรไทยเพศชายอายุคาดเฉลี่ยอยู่ที่ 65.9 ปี สะท้อนให้เห็นว่าอายุ คาดเฉลี่ยของประชากรไทย เพศชาย ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบกับข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย จากข้อมูลการพัฒนาตัวชี้วัดโลกของธนาคารโลก พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของประชากรไทยในภาพรวมใน พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 77.2 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 ที่ 76.7 ปี และ 76.9 ปี ตามลำดับ จึงเป็นผลให้บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพที่ดี (อายุเฉลี่ย)

ที่มา : องค์การอนามัยโลก

- สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมของคนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติการมากขึ้นด้วยกีฬามีแนวโน้มดีขึ้นเนื่องจากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพ และการออกกำลังกายที่ถูกวิธีเพิ่มมากขึ้น สะท้อนได้จากการมีสุขภาพดี ที่ผ่านมามีพบว่าใน พ.ศ. 2553 อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีของคนไทยอยู่ที่ 67.1 ปี ในขณะที่ พ.ศ. 2558 อยู่ที่ 68 ปี และ พ.ศ. 2562 อยู่ที่ 68.3 ปี

- สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงเป้าหมายระดับประเด็น คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติการมากขึ้นด้วยกีฬา ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี เป็นดัชนีศักยภาพการกีฬา (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 ที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 เพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากขึ้น โดยมีการจัดทำดัชนีใหม่ในลักษณะดัชนีรวม (composite index) ซึ่งคำนวณโดยใช้ข้อมูลอย่างน้อย (1) ร้อยละของประชากร 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ (2) ค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกาย (Body Mass Index : BMI (Kg/m²)) ของประชาชนอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป (3) ร้อยละของประชาชนอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ไม่มีโรคประจำตัว และ 4) ร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่อค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือนทั้งหมดใน พ.ศ. 2563-2564 มีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพการกีฬาอยู่ที่ร้อยละ 36.62 และร้อยละ 35.33 ตามลำดับ ดังนั้น สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2570 ยังคงอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

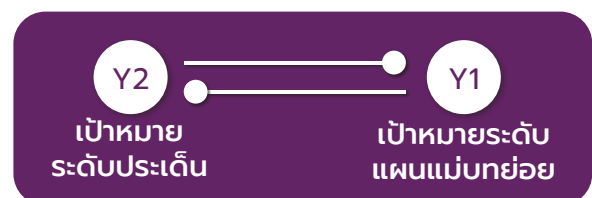

ทั้งนี้ ยังคงปัญหา อาทิ คนไทยบางส่วนไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมด้านการออกกำลังกาย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมไปถึงกิจกรรมด้านกีฬาที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) จะมีสถานการณ์อยู่ในระดับดี แต่เป้าหมายย่อยของแผนแม่บท (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง จึงเป็น ประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทระดับประเด็น (14) คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา ได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ (1) การสร้างค่านิยมและแรงจูงใจในการรักการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการของประชาชนทุกช่วงวัย ให้กลายเป็นวิถีชีวิต (2) การค้นหา การสร้างและพัฒนา นักกีฬา การคัดเลือก และการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน รวมทั้งเป็นไปตามเกณฑ์ในระดับสากล ตลอดจนการต่อยอดทางอาชีพหลังเกษียณของนักกีฬา (3) จัดทำกิจกรรม พัฒนาและทำนุบำรุงโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่ตอบสนองความต้องการ ในการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ ให้สามารถเข้าถึงได้ครบถ้วนทุกเพศทุกวัย และ (4) การสร้างความยอมรับในมาตรฐานคุณภาพของบุคลากรทางด้านกีฬาและนันทนาการ เพื่อสร้างโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับนานาชาติ ตลอดจนการสร้างบุคลากรที่เป็นผู้นำการออกกำลังกาย และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้เพียงพอต่อความต้องการในระดับต่าง ๆ

แผนแม่บทฯ ประเด็น 14 ศักยภาพการกีฬา

ประกอบด้วย 3 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) กับเป้าหมายระดับประเด็น (Y2)

140001

140101

140201

140301

*สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2565

*เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

14 ศักยภาพการกีฬา

140101

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 ได้แก่ ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น ร้อยละ 40

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมของประชาชนไทยที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และมีแนวโน้มออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้นโดยใน พ.ศ. 2561 ร้อยละของประชาชนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอ อยู่ที่ร้อยละ 26.56 พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 40.49 พ.ศ. 2563 อยู่ที่ร้อยละ 41.82 ในขณะที่ พ.ศ. 2564 มีการปรับตัวลดลงเล็กน้อย อยู่ที่ ร้อยละ 36.47 ซึ่งอาจเกิดจากผลการสำรวจตามตัวชี้วัด ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอใน พ.ศ. 2564 ไม่ได้นับรวมกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และมีแนวโน้มที่ประชาชนไทยจะกลับมาออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้นใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 40.38 และเมื่อเปรียบเทียบกับ สถานการณ์บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2565 พบว่า ร้อยละของประชาชนไทยที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอมีการบรรลุ

140201

พ.ศ.
2562พ.ศ.
2563พ.ศ.
2564พ.ศ.
2565

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 ได้แก่ อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับ 7 ในระดับเอเชีย

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมนักกีฬาไทยที่ประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทยในระดับเอเชียมีแนวโน้มลดลง พิจารณาเทียบเคียงได้จากมหกรรมกีฬา ที่สมพันธ์กีฬานานาชาติ ให้การรับรองอื่น ๆ โดยในภาพรวมอันดับผลการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติของไทยลดลงอย่างต่อเนื่องประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 ที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง และเกิดการเลื่อนจัดการแข่งขัน ทำให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 มีการพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนครั้งที่ 32 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นใน พ.ศ. 2564 โดยประเทศไทยได้อันดับเหรียญรางวัลจากประเทศในระดับเอเชีย อันดับที่ 12 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 71.43 และเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2565 พบว่า อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ อยู่ในอันดับ 7 ในระดับเอเชีย

140301

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในพ.ศ. 2565 ได้แก่ มีบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) ร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2565 ภาพรวมของจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากร้อยละของจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง พ.ศ. 2563 – 2564 ที่ลดลงอย่างมาก สืบเนื่องจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างในด้านของการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ลงทะเบียนบุคลากรที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ตามระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรการควบคุมโรคสำหรับใน พ.ศ. 2565 โดยใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 1,393 คน ลดลงจาก 2,781 คน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นลดลงร้อยละ 49.91 เมื่อพิจารณาภาพรวมของจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 49.74 และเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2565 พบว่า ร้อยละของบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) มีการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

แผนแม่บทย่อย

การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิตและการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

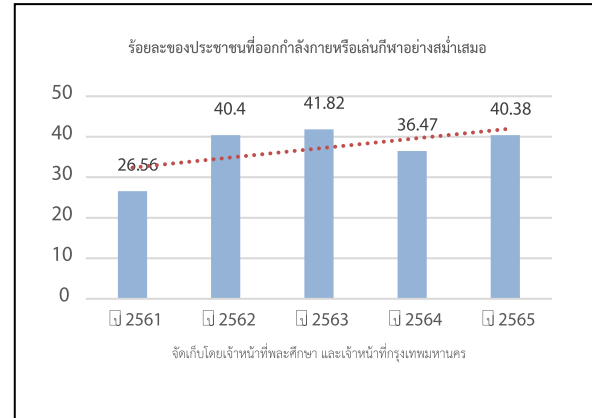
อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะ ของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 50

การส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ มุ่งเน้นการสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการในรูปแบบใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ความตระหนัก ทักษะและองค์ความรู้ถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย กิจกรรมกีฬาและกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างปัจจัยและโอกาสในการเข้าถึงการบริการด้านกีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่ายในระดับต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน ตั้งเป้าหมาย ขับเคลื่อน ตลอดจนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การมีบุคลากรและอาสาสมัครที่เพียงพอ มีองค์ความรู้ และทักษะสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ การใช้นโยบาย มาตรการ การบูรณาการของหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ และรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการ ตลอดจนการใช้ฐานข้อมูล ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

โดยพิจารณาจากสถานการณ์การออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอของประชาชนไทย โดยในช่วงปี พบว่า ประชาชนไทยมีแนวโน้มที่จะออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น แม้จะประสบสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทั้งนี้ สำหรับ พ.ศ. 2563 ประชาชนไทยออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 37.13 ของประชากรทั้งหมด โดยที่มีความใกล้เคียงกับ พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2562 ที่ร้อยละ 41.82 และร้อยละ 40.49 ตามลำดับ สูงขึ้นกว่า พ.ศ. 2561 ที่ร้อยละ 26.56 อย่างมาก โดยใน พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2565 อยู่ในระดับเป็นไปตามค่าเป้าหมายมีเพียง พ.ศ. 2564 ที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายซึ่งอาจเกิดจากผลการสำรวจตามตัวชี้วัดประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ใน พ.ศ. 2564 ไม่ได้นับรวมกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และ พ.ศ. 2561 ที่เป็นปีเริ่มต้นขับเคลื่อนให้คนไทยออกกำลังกายเล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ และเป็นวิถีชีวิต จากข้อมูลด้านการออกกำลังกาย

กีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาจัดทำโดย กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยใน พ.ศ. 2565 พบว่า อัตราส่วนประชาชนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 40.38 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ร้อยละ 40 ต่อปี รวมทั้งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36.47 ใน พ.ศ. 2564 สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักถึงประโยชน์จากการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาของประชาชนไทยในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งอัตราส่วนประชาชนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอใน พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 40.38 สูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุอยู่ใน**ระดับบรรลุเป้าหมาย**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้แก่ โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการประมวลผลข้อมูลกิจกรรมทางกายการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของประชาชน (CALORIES CREDIT CHALLENGE) โครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชน “Calories credit challenge” ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันตัวช่วยนับแคลอรีในการออกกำลังกาย เป็นการส่งเสริมการออกกำลังกาย และตอบสนองความต้องการในการ

ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการในรูปแบบใหม่ เพื่อให้ประชาชนตื่นตัวในการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ส่งเสริมการสร้างสุขภาพพลานามัยของประชาชนทุกช่วงวัย สร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนหันมาใส่ใจคุณภาพด้วยกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกายและเล่นกีฬา และบันทึกแต้มจากการสะสมจำนวนก้าว ระยะทางและแคลอรี นำมาแลกรางวัลหรือสิ่งของสมนาคุณที่สนับสนุนโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และ/หรือผู้ประกอบการ และโครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาหมู่บ้าน (1 ตำบล 1 ชนิดกีฬา) ซึ่งช่วยส่งเสริมความตระหนัก/ทัศนคติ ถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการและรักสุขภาพ และสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และ

นันทนาการ โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการเล่นกีฬา การออกกำลังกายร่วมกันแบบเสมือนจริง (Virtual Sport Project) ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการในรูปแบบใหม่ และโครงการ 10 ล้านครอบครัวไทยออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ : ด้วยการบูรณาการหน่วยงานเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย การนำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ (Digital Health Platforms) เพื่อช่วยสร้างรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสุขภาพของประชาชน ซึ่งส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการ ส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยกรมอนามัยร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้ดำเนินการต่อยอดโครงการก้าวทำใจเป็น Season ที่ 4 เช่นเดียวกับกรมพลศึกษาที่ร่วมกับ Park Run Thailand ซึ่งเป็นเว็บไซต์ลงทะเบียนงานวิ่งฟรี ที่จัดขึ้นทุกสัปดาห์ทั่วประเทศ มีระยะวิ่งไม่เกิน 5 กิโลเมตร โดยจัดขึ้นในสวนสาธารณะหรือพื้นที่เปิดโล่ง รับสมัครประชาชนจากทุกภาคส่วนเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายในพื้นที่ปลอดภัย อันเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ในการจัด

กิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาของประชาชน ดำเนินการ ส่งเสริมให้ เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการดำรงชีวิต อาทิ โครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชน โครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมนันทนาการในเด็กและเยาวชน โครงการส่งเสริมกีฬาพัฒนาสุขภาวะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โครงการส่งเสริมกีฬาผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมและพัฒนากีฬานักเรียนคนพิการและบุคคลพิเศษ และโครงการเด็กไทยว่ายน้ำได้ ดำเนินการ พัฒนาความรู้ความสามารถในการเล่นกีฬาในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา อาทิ โครงการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งชาติ โครงการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนและประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างถูกต้องและปลอดภัย และการใช้เวลาของประชาชนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอผ่านการจัดกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้พัฒนาลานกีฬา สระว่ายน้ำ ศูนย์นันทนาการและพื้นที่นันทนาการในชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือที่ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการให้กับประชาชน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายที่สำคัญในการทำให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ คือ การหาวิธีที่ทำให้ประชาชนไทยออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนไทยออกกำลังกายสม่ำเสมอ เป็นวิถีชีวิต และยังมีความท้าทายจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่แม้จะมีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมที่เข้มงวด แต่ยังส่งผลกระทบให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทั่วประเทศได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬาและร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนบางกิจกรรมจึงยังไม่สามารถบูรณาการได้ครบถ้วน รวมถึงเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและความต่อเนื่องในการดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ นอกจากนี้ รูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ยังไม่ครอบคลุม และสอดคล้องกับความต้องการ รวมถึงเมื่อพิจารณาในด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ยังไม่ตอบสนองให้สามารถเข้าถึงได้ครบถ้วน ทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น ควรขยายผลการเชื่อมต่อแพลตฟอร์ม เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลสถิติการเล่นกีฬา การออกกำลังกาย และกิจกรรมทางกายของประชาชน (Calories credit challenge : CCC) กับแพลตฟอร์มอื่น ๆ ให้เป็นรูปธรรม ควรมีการสร้างความตระหนัก/ทัศนคติถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการ อย่างสม่ำเสมอให้เป็นวิถีชีวิต และการสร้างพฤติกรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายให้กับประชาชน อย่างครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย ในการปฏิบัติงานด้านการกีฬาในบางโครงการ/พื้นที่/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดทำโครงการนำร่องไว้ ควรผลักดันให้ครอบคลุมทุกจังหวัด รวมถึงการสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ ควรปรับกิจกรรมและพื้นที่ ให้มีความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นเป้าหมาย และเป้าหมายของแผนย่อย กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณาความครอบคลุมของหน่วยงานทุกภาคส่วน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการออกกำลังกาย การกีฬาและนันทนาการ เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ได้มีการปรับข้อตัวชี้วัดเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากขึ้นจากเดิม ประชาชนทุกภาคส่วนของประชากรทั้งหมดออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เป็นสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ) ซึ่งมีค่าเป้าหมาย

เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยใช้ข้อมูลจากรายงานสำรวจข้อมูลการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของประชาชน ประจำปี จากกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเช่นเดิม โดยเมื่อพิจารณาสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดใน พ.ศ. 2565 ที่อยู่ร้อยละ 40.38 โดยเมื่อพิจารณาเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 80.76 ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

แผนแม่บทย่อย

การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาระดับอาชีพ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับ 7 ในระดับเอเชีย

การพัฒนาและมุ่งส่งเสริมให้นักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญและกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างนักกีฬาโดยอาศัยแรงจูงใจและเป้าหมายในอาชีพที่มั่นคง การประชาสัมพันธ์/โอกาสในการเข้าถึงการแข่งขันทุกระดับ การเปิดเวทีสร้างพื้นที่ในการแสดงออกในระดับชาติไปจนถึงระดับนานาชาติ การวางแผนพัฒนานักกีฬาด้วยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ การอำนวยความสะดวกด้วยอุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐานการกีฬา รวมไปถึงผู้ฝึกสอนหรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

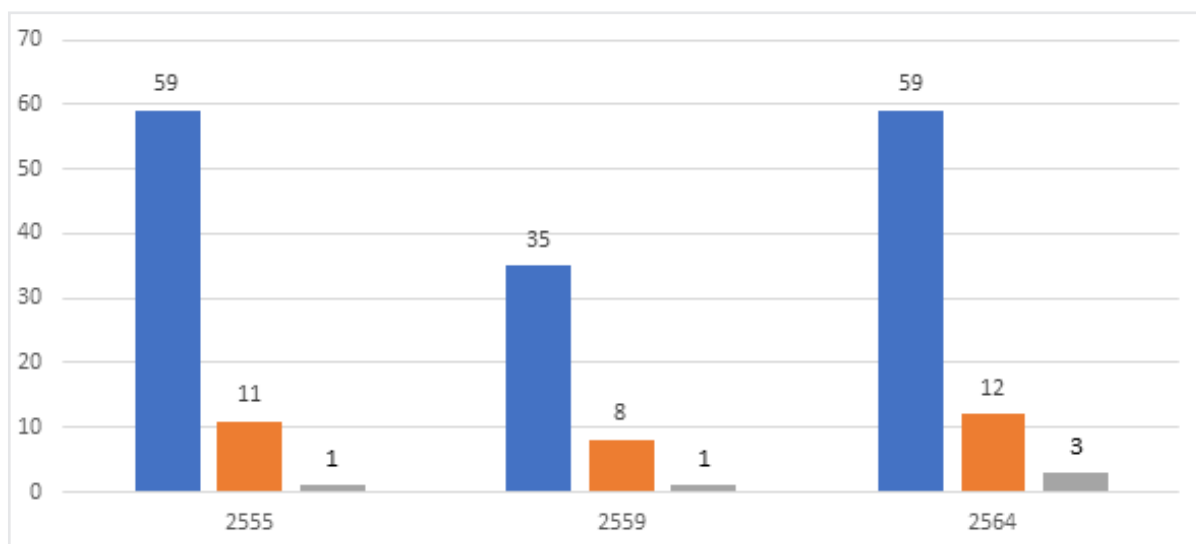

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาจากอันดับการได้รับเหรียญรางวัลของไทยเมื่อเทียบกับประเทศในระดับเอเชีย จากการแข่งขันมหกรรมกีฬาสัมพันธ์กีฬานานาชาติ ให้การรับรองในช่วง พ.ศ. 2561 - 2565 พบว่า อันดับการได้รับเหรียญรางวัลของไทยมีแนวโน้มลดลง โดยในการแข่งขันโอลิมปิกฤดูร้อนของนักกีฬาไทย ใน 3 ครั้งล่าสุด ได้แก่ ครั้งที่ 30 ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ใน พ.ศ. 2555 ไทยอยู่ในอันดับที่ 11 ในระดับเอเชีย ครั้งที่ 31 ณ นครรีโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล ใน พ.ศ. 2559 ไทยอยู่ในอันดับที่ 8 ในระดับเอเชีย และครั้งที่ 32 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2564 ไทยอยู่ในอันดับที่ 12 ในระดับเอเชีย นอกจากนี้ ยังสะท้อนเทียบเคียงได้จากมหกรรมกีฬาสัมพันธ์กีฬานานาชาติให้การรับรองอื่น เช่น การแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 18 ณ กรุงจาการ์ตา และเมืองปาเล็มบัง ประเทศอินโดนีเซีย ใน พ.ศ. 2561 ที่ไทยอยู่ในอันดับที่ 12 ในระดับเอเชียลดลงจากอันดับที่ 6 ในระดับเอเชีย ใน พ.ศ. 2557 และการแข่งขันพาราลิมปิก ฤดูร้อน ครั้งที่ 16

ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2563 ที่ไทยอยู่ในอันดับที่ 9 ในระดับเอเชีย ลดลงจากอันดับที่ 6 ในระดับเอเชียใน พ.ศ. 2559 โดยในภาพรวม อันดับผลการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 ที่มีข้อจำกัดด้านการเดินทาง และเกิดการเลื่อนจัดการแข่งขัน ทำให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 มีการพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน ครั้งที่ 32 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2564 โดยประเทศไทยได้อันดับเหรียญรางวัลจากประเทศในระดับเอเชีย อันดับ 12 ซึ่งเมื่อพิจารณาการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่ประเทศไทยมีอันดับการได้รับเหรียญรางวัลเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย อันดับ 12 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 71.43 ให้ทำสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

อันดับเหรียญรางวัลของไทยในมหกรรมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน

■ อันดับเหรียญรางวัลของไทย ■ อันดับเหรียญรางวัลของไทยเมื่อเทียบกับประเทศในเอเชีย ■ อันดับเหรียญรางวัลของไทยเมื่อเทียบกับประเทศใน SEA

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการเพื่อการส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยได้มีการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้แก่ โครงการเตรียมและส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ โครงการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (Sports Hero) โครงการพัฒนามาตรฐานสถานกีฬาและอุปกรณ์กีฬา และโครงการก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาระดับจังหวัด โดยการกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงมีการเตรียมและการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในศักยภาพสูง การสรรหาและคัดเลือกนักกีฬาเป็นเลิศเข้าสู่การเป็นนักกีฬาทีมชาติ และโครงการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนักกีฬาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 31 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม การแข่งขันกีฬาอาเซียนพาราเกมส์ ครั้งที่ 11 ณ เมืองโซโล สาธารณรัฐอินโดนีเซีย การส่งนักกีฬาเข้าร่วมเวิลด์เกมส์ ครั้งที่ 11 ณ เมืองเบอร์มิงแฮม รัฐอลาบามา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยนักกีฬาไทยทำผลงานด้วยการคว้า 4 เหรียญทองจาก ยิวยิตสู และมวยไทย รายการละ 2 เหรียญทอง อีกทั้งยังมีการเก็บตัวฝึกซ้อมของนักกีฬาเพื่อเข้าร่วม

การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 19 และเอเชียนพาราเกมส์ ครั้งที่ 4 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีการเลื่อนการแข่งขันออกไปเป็น พ.ศ. 2566 นอกจากนี้ยังมีนักกีฬาไทยที่ทำผลงานได้อย่างโดดเด่น อาทิ รัชนก อินทนนท์ กับ จงกลพรรณ กิติธรากุล และ รวินดา ประจงใจ ที่คว้ารองชนะเลิศอันดับสองจากรายการแบดมินตันระดับเมเจอร์อย่าง Denmark Open 2022 ในประเภทหญิงเดี่ยว และคู่ตามลำดับ ทั้งนี้ผลงานการแข่งขันจักรยานยนต์ โมโตจีพี ยังมีผลงานที่โดดเด่นโดย สมเกียรติ จันทรา สามารถคว้าอันดับ 10 ของโลกในรายการโมโตทู อาคมยา จูติกุล สามารถคว้า 2 แชมป์ในปีแรก ที่ลงแข่งและได้รับรางวัลผู้เล่นหน้าใหม่ยอดเยี่ยมอันดับ 1 แห่งปี 2022 ในการแข่งขันกีฬากอล์ฟอาชีพสตรี หรือ LPGA สำหรับกีฬาประเภททีมอย่าง ฟุตซอลไทยได้อันดับ 4 จากการแข่งขันชิงแชมป์เอเชียที่ประเทศคูเวตเป็นเจ้าภาพ และวอลเลย์บอลหญิงที่ได้อันดับ 13 จากการแข่งขันชิงแชมป์โลกที่ประเทศโปแลนด์ อย่างไรก็ตามกีฬาทั้ง 2 ประเภทที่ได้กล่าวไปมีอันดับการแข่งขันระดับนานาชาติที่ลดลง จึงจำเป็นต้องศึกษาจุดเด่นของกีฬาประเภทเดียวที่มีผลงานดีขึ้นและทบทวนจุดด้อยของกีฬาประเภททีมที่มีผลงานในอันดับที่ลดลง เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาไทยและมุ่งสู่อันดับที่ดีขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเด็นท้าทายที่สำคัญ ใน พ.ศ. 2565 ได้แก่ การโอนสัญชาตินักกีฬาของประเทศในทวีปเอเชีย ที่ส่งผลให้อันดับของผลงานนักกีฬาไทยในระดับนานาชาติลดลง โดยสังเกตจากผลงานในเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 17 และ 18 ที่ผลงานของประเทศที่มีการโอนสัญชาตินักกีฬาได้อันดับดีขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศไทย โดยเฉพาะการโอนสัญชาติของนักกีฬาแอฟริกามาแข่งขันในประเภทกรีฑาที่เป็นการเพิ่มศักยภาพให้ประเทศนั้นๆ เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีการโอนนักกีฬาจากประเทศจีนหรือประเทศในทวีปแอฟริกาเช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้เกิดการแข่งขันพัฒนาและเติบโตของวงการกีฬาในประเทศเหล่านี้ และมีแนวโน้มจะได้อันดับที่ดีขึ้นในอนาคต โดยสังเกตจากผลการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 30 ที่ประเทศไทยได้อันดับที่ 3 โดยค่าเฉลี่ยของอันดับประเทศไทยในกีฬาซีเกมส์

คือ อันดับ 1 หรือ 2 นอกจากนี้การระงับและเลื่อนแข่งขันของมหกรรมกีฬานานาชาติทั้งเอเชียนเกมส์ และเอเชียนพาราเกมส์ ที่ประเทศจีนเป็นเจ้าภาพ อันเนื่องด้วยการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลกระทบกับกิจกรรมของนักกีฬา อาทิ การเก็บตัวฝึกซ้อม การสร้างเส้นทางที่สามารถเลี้ยงชีพการต่อยอดของชีวิตนักกีฬาหลังเกษียณการคัดเลือกและพัฒนานักกีฬาที่ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ระดับสากล เพื่อยกระดับมาตรฐานกีฬาในประเทศไทย อีกทั้งยังมีประเด็นสำคัญอย่างการสร้างพื้นที่ในการแสดงออกของนักกีฬาในระดับชาติ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างแรงจูงใจตั้งเป้าสู่ความสำเร็จให้นักกีฬารุ่นใหม่ ประเด็นเหล่านี้จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ในการบรรลุเป้าหมายการประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติที่ต้องคำนึงให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกภาคส่วนในการให้ความรู้แก่นักกีฬาอย่างเหมาะสม รวมถึงเน้นหลักสูตรการศึกษาในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาดังแต่ระดับมัธยมจนถึงระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพนักกีฬาไทยให้ทัดเทียมกับระดับนานาชาติโดยเน้นควบคู่ไปกับด้านความปลอดภัยในตัวนักกีฬาเพื่อข้อเสนอแนะเพื่อให้การบรรลุเป้าหมายเป็นไปอย่างราบรื่น และให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติ ควรปรับปรุงข้อกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาและสารกระตุ้นให้ทันสมัย อาทิ การพิจารณาให้สถาบันวิทยาศาสตร์การวิเคราะห์และตรวจสอบในการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล แยกการทำงานออกมาเป็นเอกเทศจากภาครัฐ สำหรับการตรวจสอบสารกระตุ้นในนักกีฬาเพื่อความสะดวกรวดเร็ว

ในการแก้ไขและรู้เท่าทันกฎองค์กรด้านกีฬาสากล รวมไปถึงป้องกันการโดนโทษจนทำให้เสียโอกาสและชื่อเสียงเพื่อประโยชน์สูงสุดของวงการกีฬาไทยควรให้ความสำคัญกับการสร้างและเสาะหานักกีฬารุ่นใหม่ด้วยการจัดแข่งขันกีฬาทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ มีการประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและจัดทำสื่อโฆษณาให้ทันสมัย รวมทั้งร่วมมือกับภาคเอกชนในการทำสื่อโฆษณาบนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างกระแสให้เป็นที่พูดถึงเกี่ยวกับผลงานนักกีฬาไทย และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจเพื่อคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถและศักยภาพในแต่ละประเภทกีฬานอกจากนี้ ยังควรจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาที่มีคุณภาพทุกจังหวัดเพื่อให้บริการวิทยาศาสตร์การกีฬาแก่นักกีฬาทุกระดับอย่างครบวงจรเสริมสร้าง

สมรรถภาพทางการและจิตใจของนักกีฬาให้มีความพร้อมในการแข่งขัน และมีศักยภาพสูงขึ้น ควรมีแผนการเก็บตัวฝึกซ้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนานักกีฬาระดับนานาชาติ ควรจัดทำเส้นทางสายอาชีพที่มั่นคงและชีวิตหลังเกษียณของนักกีฬาอาชีพอย่างชัดเจน ควรกำหนดแนวทางและสนับสนุนสวัสดิการแก่บุคลากรการกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยในระดับนานาชาติ ในด้านของเงินรางวัลและเงินสนับสนุน นอกจากนี้

ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์เศรษฐกิจการกีฬาของไทยตลอดจนประเภทกีฬาที่ประเทศไทยมีศักยภาพในระดับโลก เพื่อเป็นรากฐานในการวางแผนการพัฒนาการกีฬาของไทยในระยะต่อไป ตลอดจนให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์การกีฬาและการศึกษาวิจัยแบบมุ่งเป้า และอาศัยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เพื่อสร้างการเติบโตทางด้านร่างกายที่ดีในอนาคต และต่อยอดการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์การกีฬาต่อไป

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จาก เดิม อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย เป็น **ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ (เฉลี่ยร้อยละ)** ซึ่งมีค่าเป้าหมาย **เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าเฉลี่ยร้อยละ 7** โดยมีการจัดทำตัวชี้วัดใหม่ในลักษณะดัชนีรวม ประกอบด้วย 1) ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันมหกรรมกีฬานานาชาติที่สมาคมสหพันธ์กีฬานานาชาติให้การรับรองที่จัดขึ้นในปีนั้น ๆ และ 2) ความสำเร็จของนักกีฬาอาชีพในการเข้าร่วมการแข่งขันในปีนั้น ๆ จากการกีฬาแห่งประเทศไทย คำนวณโดย สศช. ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล

หมายเหตุ : ไม่สามารถพิจารณาสถานะการบรรลุเป้าหมายได้

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2565

มีบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

การมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และ นันทนาการที่มีมาตรฐาน อาทิ ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอน กีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้นำด้านกีฬา ในชุมชนนั้น ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญในการบรรลุ เป้าหมายประกอบด้วย หลักสูตรการสอน หรือฝึก อบรมบุคลากรกีฬาที่มีมาตรฐาน และสอดคล้อง กับความต้องการบุคลากรกีฬา และนันทนาการ ทุกประเภท ให้สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน ทุกกลุ่มได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย การฝึกอบรม

และระบบรับรองมาตรฐานบุคลากรด้านกีฬา และนันทนาการ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ในระดับชาติและระดับนานาชาติ แผนการพัฒนา บุคลากรกีฬา และการติดตามประเมินผลสำหรับใช้ในการ บริหารจัดการบุคลากรกีฬา ตลอดจนการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลบุคลากรการกีฬา ภาควิเคราะห์ข้อมูล มาตรการหรือนโยบายภาครัฐที่สนับสนุน เพื่อสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มคุณภาพ และ มาตรฐานบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

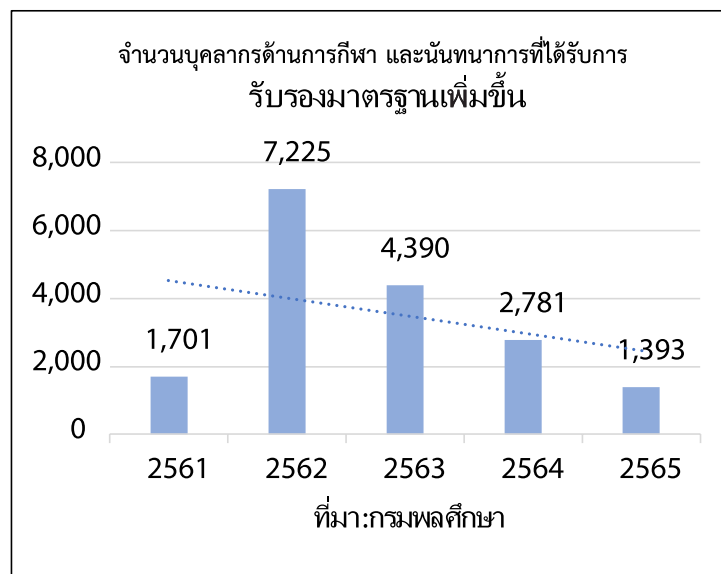
สะท้อนเทียบเคียงจากจำนวนบุคลากร ด้านการกีฬานันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จัดเก็บข้อมูลโดยกรมพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬาในช่วงพ.ศ. 2561-2565 ที่ผ่านมา พบว่า จำนวนบุคลากรด้านการกีฬา และนันทนาการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีจำนวนบุคลากรได้ รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนเฉลี่ย 3,298 คน/ปี คิดเป็น ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 49.74 ต่อปี เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2561 โดยในช่วงแรกระหว่าง

พ.ศ. 2561 - 2562 มีจำนวนบุคลากรด้านกีฬา และ นันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่ในช่วงหลัง พบว่า จำนวน ผู้ลงทะเบียนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง พ.ศ. 2563 - 2564 ที่ ลดลงอย่างมาก ด้วยจำนวน 4,390 และ 2,781 ตามลำดับ สืบเนื่องจากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของ เชื้อโควิด 19 ที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ในด้านของการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ลงทะเบียน

บุคลากรที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรการควบคุมโรคสำหรับใน พ.ศ. 2565 นั้น ถึงแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น รวมไปถึงการประกาศยกเลิกของกระทรวงสาธารณสุข จากการเป็นโรคติดต่ออันตรายกลายเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังแทนจำนวนบุคลากรด้านกีฬาของประเทศไทยนั้น ยังคงมีจำนวนลดลง โดยใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 1,393 คน ลดลงจาก 2,781 คน

ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นลดลงร้อยละ 49.91 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจำนวนบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 49.74 สูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2565 ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ใน**ระดับบรรลุเป้าหมาย**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ โดยมีการดำเนิน **โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565** ได้แก่ โครงการจัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และโครงการพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา โดยมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งส่งเสริมการฝึกอบรมบุคลากรและหลักสูตรการสอน หรือฝึกอบรมบุคลากรกีฬาที่มีมาตรฐาน นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งการอบรมการสร้างมาตรฐานบุคลากรกีฬาระดับชาติด้านการฝึกสอนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ พัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาระดับพื้นฐาน เพื่อเพิ่ม

จำนวนบุคลากรการกีฬา โดยมุ่งเน้นการอบรมเพื่อให้บุคลากรการกีฬาสามารถนำความรู้ความสามารถไปพัฒนานักกีฬาระดับพื้นฐานได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐาน มีการส่งเสริม ผู้ฝึกสอนกีฬาผู้ตัดสินกีฬา โดยเฉพาะกลุ่มกีฬาเป้าหมายที่ประชาชนไทยมีความนิยมหรือมีศักยภาพในการพัฒนาในระดับอาชีพ บนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล ให้มีจำนวนเพียงพอสามารถให้บริการด้านการกีฬาได้อย่างทั่วถึง และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าในภาพรวมจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจะอยู่ใน**ระดับบรรลุเป้าหมาย** แต่เมื่อพิจารณารายปี พบว่า จำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีแนวโน้มการลดลงอย่างมาก เนื่องด้วยผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ที่ส่งผลให้การจัดฝึกอบรมขาดช่วง จำนวนผู้ฝึกสอนกีฬาอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากการเลื่อนจัดแข่งขันของมหกรรมกีฬา ส่งผลให้การเก็บตัวฝึกซ้อมของนักกีฬาบางส่วนกระชั้นชิดในปิด ๆ ไป จึงอาจมีความจำเป็นที่ต้องเร่งหาผู้ฝึกสอนที่มีคุณภาพมาแบ่งเบาภาระในส่วนนี้ แต่เนื่องจากกระบวนการผลิตผู้ฝึกสอนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานนั้น อาจต้องใช้ระยะเวลา จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงความท้าทายในส่วนนี้ สำหรับความท้าทายของผู้ตัดสินกีฬา ได้แก่ ทักษะทางภาษา วิทยาศาสตร์การกีฬารวมถึงการขาดโอกาสในการเข้าอบรมเพื่อสามารถผ่านเกณฑ์สู่ระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของบุคลากรด้านกีฬา ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นเป็นระดับสากลและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับการสร้างบุคลากรกีฬาในระดับท้องถิ่น อาทิ อาสาสมัคร ผู้นำออกกำลังกายในชุมชน เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไป รวมไปถึงเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม ทางภาครัฐอาจมีโครงการในภาคส่วนเหล่านี้ไม่เพียงพอ และจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณสำหรับโครงการ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการเหล่านี้ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาหลักสูตรบุคลากรด้านกีฬา และนันทนาการให้ได้มาตรฐานสากลนั้น เป็นเรื่องที่สำคัญ ทางหน่วยงานภาครัฐอย่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนดำเนินการอย่างชัดเจนเปิดเวทีเพื่อสร้างโอกาสในการยกระดับจำนวนบุคลากรด้วยการเพิ่มโครงการจัดฝึกอบรมให้มากขึ้นทั้งในระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่เด็ก เยาวชน ประชาชน บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสในระดับจังหวัดและท้องถิ่น ได้อย่างถูกต้อง โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์

จากทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ เพื่อเน้นพัฒนาทั้ง ครูผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มุ่งเน้นเพิ่มทักษะทางภาษาเพื่อการเข้าอบรมและประสานงานกับองค์กรกีฬานานาชาติและเกิดการแลกเปลี่ยนพัฒนาทักษะของกลุ่มผู้สนใจ อีกทั้งยังควรรักษาความต่อเนื่องของการอบรมบุคลากรเพื่อชดเชยปริมาณที่ลดลงในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ใน พ.ศ. 2563 - 2564 เพื่อผลประโยชน์โดยรวมของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการในอนาคต

สถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายแผนแม่บทย่อยการพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จากเดิมมีบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ) เป็นบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (ร้อยละต่อปี) ซึ่งมีค่าเป้าหมาย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

โดยใน พ.ศ. 2565 มีบุคลากรด้านการกีฬานันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 1,393 คน เมื่อพิจารณาเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่จะต้องมีบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 2,090 คน ต่ำกว่าค่าเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 66.67 ดังนั้น สถานะการบรรลุเป้าหมายจึงอยู่ในระดับ **ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย** สำหรับบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล

